

PROTOCOL

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 18 da fevrer 2022, allas 20¹⁵ – 22⁴⁵
Liug: Halla Cons

President: Adrian Deflorin

Actuara: Ursina Murer-Fatzer

Presents:

a) Cussegl	Silvia Bucheli-Caduff Theres Burri Gadola Roland Cajacob Edgar Durschei Adrian Flepp	Mario Flepp Larissa Fry Schuster Armin Manetsch Helga Probst-Linder Ignaz Venzin
------------	--	--

Perstgisa Giuseppe Lozza

Buca perstgisau Armin Berther Otmar Flepp

b) Suprastonza comunala	René Epp Clemens Berther Wendelin Jacomet	Jris Lombris Paul Flurin Schmidt
----------------------------	---	-------------------------------------

c) Envidai
Leo Condrau, commember Uniun la pendentia
Andri Hendry, direcziun comunala
Ervin Maissen, direcziun comunala
Simon Cathomen, direcziun comunala

d) Hosps 11

Plaid d'avertura dil president

Corona

Preziai presents

Forsa eis ei curdau si a vus ch'jeu haiel schau naven oz enzatgei all'entschatta da quei cussegl. Per l'emprema gada, dapi il cussegl da vischnaunca dil matg 2020 e sut il presidi da concusseglie Mario Flepp, haiel astgau desister da preinformar vus davart mesiras da corona. Suenter bunamein dus onns epidemia regia finalmein puspei empau normalitad. La mesjamna vargada, ils 15 da fevrer 2022, ha il Cussegl federal aboliu bunamein tuttas mesiras encunter la pandemia. Ins astga puspei guder in gentar ni sitg en l'ustria senza haver in certificat. Nus astgein puspei s'entupar privat senza mirar sil diember dils presents. Gie schizun astgein desister da purtar mascrinas, silmeins els biars loghens.

Tscheiver

Grazia a quellas sminuaziuns dallas restricziuns eis ei uonn pusseivel da festivar il tscheiver ch'ei per entgin(a)s convischin(a)s il pli bi temps digl onn. Deplorablamein ha il til usitau buca liug, denton haiel tutta capientscha per quella decisiun ch'ei vegnida prida gia avon in tschuppel meins. Duront preparar miu plaid sundel sedumandaus; Co ei Mustér in summa vegnius tier siu tscheiver? Sin la pagina d'internet dall'Uniun da tscheiver haiel anflau il suandont:

"La sonda, ils 24 da fevrer 1979 ei gl'emprem slalom internaziunal dalla FIS – "Péz Ault" staus a Caischavedra. A caschun da quel ha l'Uniun da cura e las uniuns indigenas organisau ina fiasta populara cul motto "Tscheiver-Fastnacht". Suentermiezdi han ils tamburs accumpignau il til d'affons, suenter han las uniuns dil vitg ed ils hotels organisau ina fiasta populara el vitg cun stans. Digl emprem til da tscheiver han 200 affons fatg part".

Ina impurtonta part dil tscheiver ein per mei las musicas da tscheiver "las guggas" dalla vischnaunca. Dapi igl onn 1985 embelleschan Las Bagordas e dapi 1987 las Fifferlottas nies tscheiver musicalmein. Bein enqual dils cheu presents ein stai els giuvens onns activs en ina ni l'autra gugga dil vitg ni dallas vischnauncas vischinontas ed han aschia biaras e bialas regurdientschas da quei temps. Cun quei che las guggas visetan duront il temps da tscheiver era vischnauncas en la bassa ein ellas bunas ambassaduras e purtadras da reclama per nossa regiun. Per quei admittel a tuttas musicas da tscheiver e naturalmein era all'Uniun da tscheiver in cordial engraziament per lur effort da mantener e tgirar vinavon quei bi usit.

Energia electrica

Questa jamna ha giu liug a Cuera la sessiun dil Cussegl grond cun dabiars interessants temas. In dils temas principals ei stau il retuorn a tschep da nos lags da fermada, respectivamein dallas installaziuns da produenziun d'energia hydraulica. Flessegian dapi decennis ina plipart dils gudogns dallas ovras hydraulicas giu la bassa, duein tals restar el futur per ina gronda part tier il cantun e las vischnauncas. La strategia leutier ei da buca prolungir las concessiuns sco ch'ellas crodan, mobein exequir il dretg da scadenza ed acquistar la maioritad dil possess dallas ovras per prezis favoreivels.

Per mei la dretga strategia, cun quei ch'igl ei da supponer che nies consum d'energia electrica vegn a crescer el futur. Medemamein crescha la cunscienza pigl ambient tier nus consuments, aschia che nus mirein pli e pli fetg da consumar energias regenerablas e schubras, pia l'energia da nossas ovras hydraulicas. E buc d'emblidar igl aspect che nos lags da fermada surveschan per l'entira Europa sco battarias.

Per mei tut aspects che tschontschan per in bien futur da nossas ovras hydraulicas, speronza el futur en possess da nies cantun e da nossas vischnauncas.

Mortoris

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau dus mortoris:

Victoria Pally-Frezza, naschida ils 30-03-1939, morta ils 29-01-2022

Andreas Arpagaus-Cathomen, naschius ils 11-04-1945, morts ils 03-02-2022

Naschientschas

Dapi nossa davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau ina naschientschas:

Deflorin Nicolas, naschius ils 10-02-2022, fegl da Laura Ignazia e Simon Deflorin

Tractandas:

1. Protocol 10-2021/2024
2. Project "la pendentia": Presentaziun
3. Concept communal: Senda per velos da muntogna (mountainbike) – Project e damonda da credit (messadi nr. 16-2021/2024)
4. Revisiun parziala dallas statutas dil circuit da register fonsil Cadi (messadi nr. 17-2021/2024)
5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024
Protocol no. 11
Seduta dils 18-02-2022

---

1. Protocol 10-2021/2024

Decisiun:

Il protocol nr. 10 dalla seduta dils 28 da schaner 2022 vegn approbaus unanimamein.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

2. Project "la pendentia": Presentaziun

Presentaziun:

Gerau Wendelin Jacomet:

Sin iniziativa da Wendelin Jacomet ha ina grupp d'interess mess igl onn 2018 en moviment il project per ina punt pendentia. Quella duei colligiar la vart seniastra cun la vart dretga dil Rein Anteriur. Plinavon duei la punt colligiar la Via Romana denter Mustér e Mumpé Medel en direcziun Lucmagn e vinavon el Tessin. Ina tala realisaziun munta per la grupp d'interess ina gronda sfida, cunzun la part finanziaria. La grupp d'interess ei perschuada che la realisaziun dil project ei pusseivels. La vischnaunca da Mustér ha susteniu finanzielmein il project dalla punt pendentia. Grazia a quei grond sustegn ha la grupp d'interess saviu incaricar l'interpresa Casutt Wyrsh Zwicky en collaboraziun cun X-Statik.ch cun l'elaboraziun d'in preproject incl. l'analisa da cuosts per la punt. Il biro Casutt Wyrsh Zwicky (CWZ) ei specialisau sin construcziuns da punts ed exequescha numerusas lavurs en connex cun punts sco era construcziuns specialas pil Cantun e per la Confederaziun. Signur Hans Pfaffen dalla X-Statik.ch ei specialisau sin construcziuns da punts pendentas ed ha gia construiu differentas punts renomadas da tala lunghezia e quei sigl entir mund.

Igl onn 2021 ei la grupp d'interess transformada en l'Uniun la pendentia. Il motiv principal per quella midada ei da saver contonscher dapli commembers ch'ei promts da sustener il project. Oz dumbra l'uniun 114 commembras e commembers.

La suprapostanza dall'Uniun la pendentia secumpona da:

- Christian Loretz, president
- Leo Condrau, vicepresidente
- Adrian Deflorin, actuar
- Edgar Durschei, cassier
- Urs Fülcher, Victor Flepp e Wendelin Jacomet sco assessurs

La punt che duei la finala menar indigens e hosps sur il Rein Anteriur mesira ina lunghezia da rodond 300 meters ed ina profunditad da bunamein 100 meters. Cheutras ei quella punt ina dallas pli spectacularas punts pendentas en Svizra. La punt sco attracziun supplementara per in liug turistic da Mustér carmala segirefranc dapli hosps en vischnaunca. Da quei ein ils purtaders dalla punt pendentia perschuidi.

Ucliva Mumpé Medel

Ils davos onns han mussau ch'ina punt pendentia fuss da grond avantatg. Pertgei duront la stad sco era igl atun ei la via cantunala denter Mustér e Curaglia stada serrada per plirs dis resp. pliras jamnas. L'untgida unica per convischin(a)s ei la via veglia da Mumpé Medel enviers la via cantunala a Fontanivas. Quella via resta denton duront igl unviern serrada e cheutras exista negin'untgida per la populaziun da Mumpé Medel e la Val Medel. La punt pendentia possibilitescha als habitonts digl uclaun ina grondiusa colligiaziun a cuorta distanza. La vischnaunca da Mustér ei en contractivas cun l'armada svizra per in'eventuala cumpra dils stabiliments a Ragisch sut Mumpé Medel. Quella cumpra ei pli tard era da grond interess per l'Uniun Fortezia Stalusa.

Sustegn regional e communal

L'Uniun la pendentia vegn sostenida dil sviluppadar regional Ruedi Büchi (*Regiun Surselva*), dallas instanzas communalas e surtut entras il menader infrastruttura, Ervin Maissen.

Presentaziun

Suenter la presentaziun dil project entras Christian Loretz, president dall'uniun, stat el bugen a disposiziun per eventualas damondas tecnicas. Ervin Maissen, menader infrastruttura pren

bügen il plaid tier damondas che pertuccan la revisiun parziala dalla planisaziun locala - il plan general d'avertura en connex cun la punt pendentia.

Termins

- Ils 21 da schaner entochen ils 21 da fevrer 2022 ha l'exposiziun publica da cooperaziun per ina revisiun parziala dalla planisaziun locala liug. In e scadin ha duront quei temps d'exposiziun caschun d'inoltrar tenor las prescripziuns digl art. 13 dall'ordinaziun davart la planisaziun dil territori (*OPT*) propostas ed objecziuns a scret per mauns alla suprastanza communal;
- Succeda tut sco planisau, ei l'approbaziun dil plan general d'avertura previda ils 25 da mars 2022 entras il cussegl da vischnaunca;
- Suent l'approbaziun entras il cussegl da vischnaunca suonda l'exposiziun da recuors, prevedentamein naven digl 1. d'avrel entochen ils 2 da matg 2022;
- Il plan general d'avertura sto vegnir approbaus entras la Regenza grischuna. Silsuent suonda aunc la publicaziun dil conclus.

Christian Loretz, president dall'Uniun la pendentia:

Ils presents han retschert ina documentaziun sco sboz (*broschura, reclama*) dil project la pendentia. La presentaziun succeda en fuorma d'ina visualisaziun. L'uniun planisescha ed ei responsabla pil project entochen che la punt ei erigida. Suent che la punt ei baghegiada vegn ella surdada cun tut ils dretgs e tut las obligaziuns alla vischnaunca da Mustér. Cheutras daventa la vischnaunca proprietaria dalla punt. Ils dus aspects principals che plaidan per ina tala uniun ein; dapli commembers e cheutras dapli forza per realisar il project ed il secund motiv ei che donaturs, sponsurs ein deliberai dalla taglia. Per las instituziuns ei quei fatg da gronda valor. Enfin oz ha l'uniun creau il logo, ina pagina d'internet, projectau, recaltgau daners, lantschau la strategia da vendita (*marketing*), procurau per differentas lubientschas, menau discuors cun responsabels cantunals e federals sco era cun organizaziuns d'ambient e la finala era cun convischin(a)s.

Daco in tal project? Mumpé Medel ei in liug fetg attractiv ed activ, seigi quei da stad ni era duront il temps d'unviern. La colligiaziun da Mumpé Medel al traffic public ei fetg munglusa e la colligiaziun da pedunzs (*traffic plaun*) a Mumpé Medel ei buca segira sco era buca adattada pil traffic dil mintgadi.

Igl onn 2019 han las lavurs preparatorias entschiet ed ils emprems studis da variantas. En tut han ins examinau 10 pusseivladads da construcziun. La novavla varianta che meina dalla caplutta da Sontga Gada enviers Mumpé Medel ei previda da realisar. Quella varianta possibilitescha era da nezegiar la senda historica romana per arrivar el vitg da Mumpé Medel. La varianta che fuss stada favorisada dils uffecis d'ambient ei finanziamein buca realisabla. Per saver garantir ordeifer la zona da baghegiar edifecis, basegna ei in plan directiv. La Val da Cufions stat sut protecziun d'ambient ed ei era nudada aschia el plan directiv cantunal (*Landschaftsschutz*). En ina tala zona vegnan lubi mo baghetgs novs che han ina muntada surordinada. Ils motivs cun muntada surordinada per dar la basa legala dil project ein vegni presentai. 1) Colligiaziun pil traffic plaun, spartida dalla via d'autos, 2) ina colligiaziun en temps che la via dil Lucmagn ei serrada, 3) colligiaziun alla staziun dil tren segira, 4) la segirtad dils pedunzs vegn augmentada, 5) la valor dallas vias historicas vegnan augmentadas ed aschia ei il manteniment segiraus e 6) ina nova attracziun turistica per novas attracziuns, vegn scaffida. Sch'il cussegl da vischnaunca approbescha la revisiun parziala dalla planisaziun locala al proxim cussegl, obtegn l'uniun la pendentia la basa legala per la realisaziun dil project. Il project presentau vegn sustenius dallas instanzas cantunals. Quei resulta ord il rapport dalla secunda preexaminaziun dil cantun. Plinavon procura l'uniun la pendentia per las lubientschas da baghegiar sco era la finanziaziun digl entir project. La finamira dils responsabels ei che la punt pendentia seigi realisada entochen la fin 2023. Per motivs da cuosts e nez (*Kosten/Nutzen*) vegn mo ina punt pendentia en damonda. Cun ina ladezia dad in meter ei la punt previda per pedunzs. Il menaschi dalla punt ei cussa dalla vischnaunca. Ils cuosts pil manteniment vegnan schazegiai egl interval da mintga tschun onns cun 5' entochen 8'000.-- francs. Cuosts previ per la punt 1.8 milliuns francs. 1.1 milliuns francs duein vegnir da sponsurs, donaturs e privats.

Ei suonda la discussiun generala.

Cussegl:

Sustegn il Program San Gottardo finanziamein la punt?

Christian Loretz:

Il Program San Gottardo sustegn buca projects per la realisaziun da nova infrastruttura.

Cussegl:

Ein ils cuosts per la construcziun da lavineras integrai el project presentau? En tgei fuorma succeda la rumida da neiv? Eis ei previu d'incassar ina taxa pil diever dalla punt (*entrada*)?

Christian Loretz:

Las lavineras ein calculadas el project presentau sco era las colligaziuns da trutgs. Cun la construcziun da gradellas (Gitterrost) sa la neiv cun in sistem da rolla vegnir smaccada atras. Il diever d'ina fresa da neiv ei denton era pusseivels. Igl ei buca previu d'incassar ina taxa pil diever dalla punt q.v.d negin sistem da controlla.

Cussegl:

Eis ei el futur previu da colligiar la punt cun ulteriuras punts?

Christian Loretz:

Na. Cun quei project ei il focus sin la colligaziun dilg uclaun Mumpé Medel cun Mustér.

Cussegl:

Vegn l'infrastructura existenta mantenida el futur?

Menader infrastruttura Ervin Maissen:

Per gronda part ein las sendas existentas pil diever da stad ed han negina influenza sin la purschida dil project. Quellas sendas ein integradas el plan general d'avertura. La senda da gianellas naven dil Center Fontauna che meina entochen tier l'Academia Vivian a Stagias ei buc integrada el plan general d'avertura. Quella senda ei denter auter era vegnida tematisada dils responsabels cantunals eifer la presentaziun dil project dalla punt pendenta e vegn buca beneventada. Per prevegnir a discussiuns e per buca periclar il project dalla punt han ins allontanau quella senda ord ils plans da projectaziun dalla punt. Actualmein ha l'exposiziun publica da cooperaziun per la planisaziun locala liug. In e scadin ha cheu la pussevividad d'inoltrar propostas e quei entochen ils 21 da fevrer 2022. Eventualmein anflan ins ina sligaziun per la senda da gianellas eifer las discussiuns cun ils responsabels dils differents uffecis. La vischnaunca ha la finamira da mantener quella senda en il plan general d'avertura.

Adrian Deflorin, president dil cussegl da vischnaunca:

La proxima presentaziun dil project la pendenta ha liug ils 26 da matg 2022 en la sala Peter Kaiser, Clastra Mustér. Plinavon san ins s'informar sin www.pendenta.ch.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

3. Concept communal: Senda per velos da muntogna (mountainbike) – Project e damonda da credit (messadi nr. 16-2021/2024)

Presentaziun:

Suprastonza:

President communal René Epp:

Studis documenteschan il basegns dalla populaziun e dils hosps da vacanzas da semover en la natira. Viandar (62.8%), ir cun skis (45.7%) sco era ir cun velo (42.3%) ein las treis purschidas las pli dumandadas el cantun Grischun. Ord il studi "Sportstudie Schweiz" resulta, che 7.9% dalla populaziun svizra ei activa cun velos da muntogna (*mountainbike*). El cantun Grischun ein quei schizun 14.2%. Igl onn 2019 han las empremas discussiuns davart il "Bike-Labyrinth" giu liug. L'entschatta 2020 han las suprastonzas communalas dallas vischnauncas da Tujetsch e Mustér concediu mintgina in credit da frs. 19'000.-- per schar elaborar in concept per in svilup dil sport da velo. Las vischnauncas da Mustér e Tujetsch han en collaboraziun cun la vischnaunca da Medel/Lucmagn e las Penticularas Mustér projectau e sviluppu novas sendas localas da bike. Igl ei stau pusseivel da signalisar sin la sesiun da stad 2021 pliras novas sendas da bike. Las Penticularas Mustér SA han igl onn 2020 realisau il Skillspark a Sontga Catrina ed igl atun 2021 il Flow-Trail naven da Gendusas a Caischavedra. La vischnaunca da Tujetsch ha gia concediu la stad 2021 in credit da frs. 330'000.-- per la realisaziun d'ina emprema etappa dalla purschida da bike ch'ensiara denter auter il "Bike-Labyrinth". Il concept communal da bike cumpeggia duas parts, numnadamein il project regional da PSG, il "Gotthard Labyrinth" (*cantuns Grischun, Tessin, Uri e Valleis*) ed il bike local "Bike-Labyrinth".

El "Bike-Labyrinth" ein las suandontas sendas integradas; senda "Pauli" Caischavedra – Bostg (*sanaziun*), Péz Plaun Grond Bostg (*niev*), Mises dil Bostg – Prau Sura (*Run Cunel/sanaziun*), Bostg – Mises dil Bostg (*sanaziun*) e Vergera Bike (*sanaziun*). Ils cuosts muntan a rodund frs. 150'000.--.

El "Bike local" anflan ins las suandontas rutas; Pardi-Crap Furau – Plaun Panazauns (*Plaun Menisch Bike/sanaziun*), Clavadials – Run Lutz (*Cavorgia Bike/sanaziun*), Laus Bike (*sanaziun*), Fuortga – Val Mala – Turtengia (*Plaun Menisch e Tir Bike/sanaziun*), Runfoppa Bike (*nuot*), Plaun Menisch – Pardi (*Caischavedra Bike/niev*), Pardi – Fontanetta (*Caischavedra Bike/sanaziun*), Fontanetta – Sontga Catrina (*Caischavedra Bike/niev/adattaziuns*). Ils cuosts muntan a rodund frs. 473'000.--. Las rutas da velo B2 e B3 san mo vegnir realisadas en collaboraziun cun las vischnauncas da Sumvitg e Medel/Lucmagn (*B2-Clavadials- Run Lutz e B3-Laus Bike*).

Il plan da finanzas sur 10 onns preveda el program d'investiziun pils onns 2021 – 2024 per projects regionalis e locals da bike la summa da frs. 395'000.--. Ils cuosts da manteniment dallas sendas da bike vegnan a s'augmentar. Las sendas da bike vegnan presentadas digitalmein da SchweizMobil sco era da Sedrun Mustér Turissem.

Negina debatta d'entrada. Ei succeda la deliberaziun en detagl.

Cussegl:

Da traversar la senda da viandar da Cuolm da Vi – Steginas cun bikes ei tenor enconuschientschas scumandau. In tal maldiever caschuna gronds donns e cuosts supplementars da manteniment. Igl ei da recumandar da construir dall'entschatta enneu certs impediments per evitar che bikers fan diever da sendas da viandar.

President communal René Epp:

Vegn priu enconuschientscha dalla situaziun ed analisau il fatg.

Cussegl:

Il costs per la realisaziun dalla senda da bike local B6.1 - B6.3 (*Caischavedra Bike*) ein exagerai. Quella ruta ei buca per in e scadin, mobein per specialists dil sport da bike extrem "Downhill". La construcziun nova B6.1 cun costs da rodund frs. 108'500.-- vegn messa en damonda. Dispiteivla ei la part sura dil project B6.1 cun la descensiun atras igl uaul. Cun desister sin la part sura savessen ins spagnar costs da rodund frs. 65'000.--. In ulteriur aspect da desister da quella part ei, ch'il tschancun sesanfla en terren instabil, aschia che la senda basegna segirefranc dapli manteniment che autras. Cun talas purschidas specialas da bike carmalan ins beinspert in bi diember da bikers. Las pendicularas ein medemamein interessadas da carmalar hosps e quei cun ulteriurs events da bike. Pia eis ei pli che giustificau che las pendicularas sorprendien il manteniment ed ina part dils costs per la ruta da bike B6. Igl ei necessari da contrahar culs responsabels en caussa e francar la decisiun en ina cunvegna.

Plinavon vegn rendiu attent, ch'il program d'investiziun preveda ina summa frs. 400'000.-- e la damonda da credit munta uss frs. 475'000.--. Co vesa ei ora cun las lavur da manteniment, ein las resursas avon maun? Il costs annuals pil manteniment semovan supplementarmein denter 10-15% a basa dallas investiziuns.

La cunterproposta da cusseglier Roland Cajacob secloma:

*"1. d'approbar il concept communal da bike per la realisaziun dallas sendas da bike cun desister dalla part su dil tschancun B6.1 tenor concept;
2. da conceder per quei concept in credit net da frs. 410'000.-- pils onns 2021-2024 cun sutmetter quei conclus el senn digl art. 21 lit. c dalla constituziun communal al referendum facultativ".*

President communal René Epp:

La calculaziun dils costs per las sendas da bike sebase sin il slargiamet e rinforzament dils trassés. En quels costs ein las signalisaziuns buca risguardadas. Plinavon ei la filosofia dil cantun Grischun quella, che bikes e viandonts duein secumportar in cun l'auter. Cheutras ei la finamira da sanar las sendas taluisa ch'igl ei pusseivel da cruschar in cun l'auter.

En quei connex ha cusseglier Edgar Durschei tschentau ina damonda a scret, numnadamein: *"Tgei consequenzas han ils velos sin il menaschi d'alp?"* Cheu han las mesiras da protecziun enonuschentas da succeder (*seivs e signalisaziuns*). La responsabladad ei tier igl affittader. La vischnaunca ei prompta da porscher maun en ina fuorma ni l'autra en loghens malsegirs.

Las summas el plan da finanzas ein cefras da schazetg. La senda B2 (*Clavadials - Run Lutz*) e la senda B3 (*Laus Bike*) cunfineschan cun las duas vischnauncas Medel/Lucmagn e Sumvitg. La suprastonza communal quenta cun ina participaziun finanziaria dallas vischnauncas numnadas da rodund frs. 30' - 40'000.-- (*total costs da rodund frs. 80'130.--*). Tier la senda B6.1 (*Caischavedra*) han ins la finamira da surdar il manteniment sco era d'adossar ina part dils costs allas Pendicularas Mustér SA. La suprastonza communal ei perschuada ch'ella vegni tier ina buna sligiazion e ch'ella anfli ina via comunabla. Igl ei da gronda impurtonza da realisar la ruta B6.1 - B6.3 cumpleinamein (*naven da sum entochen dem*). Mo aschia ei la purschida dalla senda da bike attractiva. Igl ei bein pusseivel che las lavurs ston vegnir etappadas. La suprastonza communal supplichescha da buc entrar en la proposta da cusseglier Roland Cajacob.

Gerau Paul Flurin Schmidt:

La senda da bike oz numnada B6 ei vegnida concepida sin basa voluntaria dils organisaturs digl event Swiss Downhill Cup 2011. Las pendicularas han da quei temps surpriu la senda e deplorablamein buca manteni ella. Ins sto veser che la B6 duei plidentar in'autra sparta da clientella. Igl ei necessari da saver porscher en la sparta Downhill enzatgei special. Per quei motiv eis ei impurtont da realisar la senda naven da sum entochen dem. Ir cun tals bikes sin vias d'uaul ei buc il medem. Igl ei giustificau da secunvegnir cun las pendicularas ch'ellas seigien responsablas pil manteniment dalla ruta B6 sco era d'anflar ina buna sligiazion finanziaria. La finala incasseschan ellas per la purschida grazia al transport cun la pendiculara.

Cussegl:

Il cussegl constatescha ch'igl ei empau problematic da presentar la damonda da credit avon che haver reglau d'ina vart il manteniment dalla senda B6 entras las Pendicularas Mustér SA e da l'autra vart la collaboraziun resp. la cunvegna necessaria denter las vischnauncas da Medel/Lucmagn e Sumvitg per las sendas B2 e B3.

President communal René Epp:

Cun ils pertuccai numnai ei la suprastanza communal en contractivas ed ei vegn supplicau il cussegl per sia confidanza enviers la suprastanza communal.

Sin fundament dallas empermischuns suranumnadas retila cusseglier Roland Cajacob sia proposta.

Cussegl:

El studi dil Program San Gottardo (PSG) "Bike-Labyrinth" digl onn 2016 anfla Mustér negina menziun. La ruta da bike meina da Tujetsch directamein enviers il Pass dil Lucmagn. Il Program San Gottardo porscha finanziamein maun per la projectaziun da talas purschidas, denton buca pil manteniment dall'infrastructura. Cheutras ha Mustér munchentau da profitar d'in sustegn finanziel per quella planisaziun dallas sendas da bike.

President communal René Epp:

Las pendicularas han dapi lu fatg in grond svilup ed investau dabia daners. La purschida da bike han ins persequitau pér suenter igl onn 2016.

Decisiun:

Sin fundament dallas ponderaziuns menziunadas approbescha il cussegl da vischnaunca unanimamein:

- 1. il concept communal da bike per la realisaziun dallas sendas da bike;***
- 2. in credit net da frs. 475'000.-- per quei concept pils onns 2021-2024 cun suttametter quei conclus el senn digl art. 21 lit. c dalla constituziun communal al referendum facultativ.***

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024

Protocol no. 11

Seduta dils 18-02-2022

---

4. Revisiun parziala dallas statutas dil circuit da register funsil Cadi (messadi nr. 17-2021/2024)

Presentaziun:

Suprastonza:

President communal René Epp:

La decisiun per la revisiun parziala dallas statutas dil circuit da register funsil Cadi ei ina caussa formala. Il register funsil Cadi cumpeggia las tschun vischnauncas, numnadamein Tujetsch, Mustér, Medel/Lucmagn, Sumvitg e Trun. Dapi ils 11 d'uost 2020 ei la vischnaunca da Breil/Brigels fusiunada cun il register funsil dad Ilanz/Glion. Da quei temps levan ins fusiunar il register funsil dalla Cadi cun quel dad Ilanz/Glion. Grazia al cumbat dils presidents communal han ins saviu mantener il register funsil Cadi a Mustér. La revisiun dils statuts datescha digl onn 2007. La Conferenza dils presidents communal Cadi ha deliberau la revisiun parziala en sia seduta dils 25 da november 2021. Las midadas ein menziunadas el messadi. Il cussegl da vischnaunca da Tujetsch ha approbau ils statuts avon prest duas jamnas. Las ulteriuras vischnauncas han aunc da decider.

Negina debatta d'entrada. Negina deliberaziun en detagl.

Decisiun:

Il cussegl da vischnaunca approbescha unanimeschin la revisiun parziala dallas statutas dil circuit da register funsil Cadi.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2021/2024

Protocol no. 11

Seduta dils 18-02-2022

---

5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Damonda succedida a scret da cusseglier Edgar Durschei. La damonda pertucca la medema tematica sco quei che cusseglier Otmar Flepp ha tschentau a bucca alla seduta dil cussegl da vischnaunca dils 28 da schaner 2022.

Tgei posizion pren la suprastanza communal enviers la brochura da strategia da Sedrun Mustér Turissem SA (*Strategie- und Massnahmenplan 2021-2024*) e tgi ha tut survegniu quella?

President communal René Epp:

Tut ils purtaders da prestaziun da Sedrun e Mustér han retschert la brochura da strategia da SMT, quei naven dalla hotellaria, gastronomia, pendicularas ed ulteriurs partenaris. La suprastanza communal ha buca giu investa en quella brochura da strategia avon sia cumparida. Mintga vischnaunca ei representada cun in delegau el cussegl d'administraziun da SMT. Quei gremi ha giu discussiunau davart las ideas e mesiras presentadas en quella brochura. Ils representants comunals han exprimiu il giavisch d'informar ordavon las suprastanzas comunals avon che reparter la brochura alla publicitad. La summa da 5 milliuns francs sco era la publicaziun dils datums da realisar ils differents projects han dau da discutir. Las purschidas presentadas ein buca d'anflar el plan da finanzas dallas duas vischnauncas. Ils responsabels han contactau SMT en caussa e dilucidau la problematica. Tenor ils resuns dils responsabels da SMT han ins plitost vuliu publicar las ideas ch'ins giavischa da perseguitar comunablamein. Che la realisaziun dils projects sa buca succeder en quei tempo ei clar a mintgin. Pia, ei setracta da giavischs davart SMT, ils quals els vulan realisar cun las duas vischnauncas. Ils projects presentai ston vegnir coordinai e completai els gremis comunals resp. en las vischnauncas. La vendita dallas purschidas duei succeder sur il niev marketing dad Andermatt Sedrun Disentis.

Proxim mardis, ils 22 da fevrer 2022 ha liug in di strategic dils purtaders da prestaziun dalla regiun Andermatt entochen Mustér.

Cussegliaer Edgar Durschei:

La gruppaziun parahotellaria va bugen en emblidanza sco purtadra da prestaziun. Medemamein sco president dall'Uniun da commerci e professiun fuss ei stau d'engrau da retscheiver quella brochura. Plinavon spetga l'Uniun da commerci e professiun gia dapi in temps sin ina risposta da SMT en caussa. Naven da cu vegn Andermatt Sedrun Disentis Marketing (ASDM SA) en funcziun?

President communal René Epp:

Grischun vacanzas han aunc entginas lavurs da marketing entochen ch'il contract scada diltuttatfatg. La surdada dallas incaricas ad ASDM SA ha giu liug e cheutras ei la societad naven d'immediat en funcziun. Responsabel dalla societad da marketing ei Pascal Schär.

Damondas che san vegnir rispundidas a moda semplia.

Cussegliaera Theres Burri Gadola:

En la seduta digl october 2021 ha il cussegl da vischnaunca tractandau la reorganisaziun communal. Han ins anflau las personas per las differentas plazzas?

President communal René Epp:

Naven dall'entschatta matg 2022 entra Carmen Wetzel da Mustér en survetsch dalla vischnaunca so assistenta da direcziun el pensum da 70%. Claudio Albin da Mustér ei il niev collaboratur dil menaschi tecnic en pensum cumplein (*naven dils 01-05-2022*). Sco praticant da selvicultur en in pensum da 70% vegn Damian Deplazes da Breil a sustener naven digl 1. d'avrel 2022 entochen ils 30 da settember 2023 nies menader dil menaschi tecnic Simon

Cathomen. Sper igl engaschi tiel menaschi tecnic frequenta Damian Deplazes la scola da selvicultur a Maiavilla.

Cusseglie Ignaz Venzin:

Dapi entgin temps san ins adina puspei leger el Fegl official dalla Surselva davart damondas da baghegiar en procedura posteriura. Co vegn ei tier tals cass e tgei consequenzas ha la negligentscha pil pertuccau?

Gerard Wendelin Jacomet:

Las controllas succedan entras il menader digl uffeci da baghegiar. Ei setracta cheu tut da cass nua che la damonda da baghegiar ei vegnida tralascada. Il pertuccau retscheiva cun la lubientscha da baghegiar ina taxa da castitg.

Communicaziuns

Gerard Jris Lombris.

Las mesiraziuns da radon en ils baghetgs communal ein succedidas dapi la stad 2021 sur pli liung temps. La procedura da mesiraziun ei vegnida instradada, cun quei che la limita da radon ei vegnida sbassada naven digl onn 2019 da 1000 Bq/m³ sin 300 Bq/m³. L'incarica per las mesiraziuns ei vegnida surdada a Böhm Geologie/Hydrogeologie. Las mesiraziuns ein succedidas en scoletta, casa da scola, casa communal e serenera. Ils resultats han ils responsabels communal retschert il december 2021. Suandontas stanza han survargau la valeta da referenza da radon da 300 Bq/m³; scoletta plaunterren cun 406 Bq/m³, casa da scola veglia Cons – biblioteca, 620 Bq/m³ ed in luvratori, 306 Bq/m³, casa da scola nova Cons – luvratori lenn, 588 Bq/m³ ed il luvratori metal, 1175 Bq/m³, halla da gimnastica, 375 Bq/m³ ed il local da giuventetgna cun 354 Bq/m³, biro serenera 359 Bq/m³. En casa communal ein las valetas da radon en la norma. Igl ei da menziunar che tut las stanzas che han survargau la norma dalla valeta da radon vegnan duvradas pil pli mo sur in cuort temps. Cheutras ha la vischnaunca da prender neginas mesiras immediatas en connex cun sanaziuns. Plinavon ein els proxims onns differentas sanaziuns previdas, seigi quei dalla serenera ni casa da scola. Pertuccont la halla Cons basegna ei ulteriurs sclariments. Sco mesira immediata; luftegiar stediamein las stanzas, cheutras sesbassan las valetas da radon marcantamein

Informaziuns ord la scola

Dus onns pandemia cun tut las mesiras da protecziun ha era muntau dus onns dapli engaschi dil meinascola, dil scolaesser, dils affons sco era dils geniturs. En num dalla suprastanza communal in sincer e cordial engraziament per tut il sustegn, la lavur prestada durant quei temps sco era per la capientscha vicendeivla. In special engraziament descha al meinascola Roger Tuor e siu team scolastic. Plinavon in resenti engraziament fetg a nos pedels Gion e Corina Zazzi per la lavur supplementara en connex cun la pandemia.

Raffael Monn ha presentau dacuort il niev bus da scola che porscha plaz per varga 30 affons. Cheutras cursescha mo pli in bus a Segnas. Ina gronda migliur en quei survetsch.

Gievgia grassa, allas 09⁰⁰ suna la musica da tscheiver Las Bagordas avon scola. Las Bagordas regalen cheutras empau temprada da tscheiver als affons, a convischin(a)s ed a senior(a)s dalla Puntreis. La casa da scola ei vegnida decorada cun mascras tscheivrilas dils davos onns che fagevan puorla si surcombras. Ils/las scolar(a)s astgan quei di vegnir costumai a scola. Grond engraziament a Las Bagordas pils tuns tscheivrils.

President dil cussegl Adrian Deflorin:

- Durant il temps da tscheiver han liug naven dils 24 da fevrer entochen igl 1. da mars 2022 differents concerts da tscheiver cun las musicas da tscheiver indigenas e d'ordeifer;
- Venderdis, ils 25 da fevrer 2022 ha liug allas 20¹⁵ la Dertgira Nauscha;
- Sonda, ils 26 da fevrer 2022 ha liug la sera da tscheiver el Center Fontauna;
- La fin d'jamna dils 19 e 20 da mars 2022 ha liug la Trofea Péz Ault.

Il proxim cussegl da vischnaunca ha liug venderdis, ils 25 da mars 2022.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara:

Adrian Deflorin

Ursina Murer-Fatzer

Disentis/Mustér, ils 22 da fevrer 2022